

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

18. De pensionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

NB. Resignationes conditionatæ scilicet permutationes possunt etiam fieri coram patrono, collatore inferiore, Prælato etiam carente iurisdictione idque per consuetudinem.

Qui beneficia permutant ius proprium reale & 7
 pacificum in iis habere debent.

NB. Nemo ne quidem cum ordinarii consensu potest permutare ius suum, quod aliquis habet ratione expectatiuæ, quâdoquidem beneficiorum quæfirorū non quærendorum permutatio permittitur.

Criminosus aut irregularis ante sententiam priuationis validè beneficium suum resignat, seu purè, seu conditionate, etiam si criminosus sit accusatus, quia tali casu lis nō est super beneficio sed super crimine. 8

NB. Parochus non post annum, sed intra & ante finem anni si sacerdotium suscipere neglexit, potest adhuc permutare, quia adhuc ius in beneficio obtinet.

Si infirmus beneficium resignet & intra dies viginti decedat, non censetur vacare per resignationē, sed per mortem beneficiati. 9

C A P. XVIII.

De Pensionibus.

Pensio est pars aliqua beneficialium reddituum ad 1
 tempus alicui legitima auctoritate constituta.

Pensio alia Clericalis est, & alia Laica, quæ ob 2
 temporalem aliquam causam (syndico) constituta laico etiam competere potest. Pensio Clericalis duplex est prior simpliciter spiritualis, quæ cōcionatori cooperatori datur, & altera mixta seu media, quæ clerico seni ob senium, ob infirmitatē loco alimentorū assignatur, vel ob querosam causam, vel quia aliquis
 lite

lite beneficiaria cedit, vel quia beneficium resignat
reſeruata ſibi cum auctoritate Episcopi penſione,
vel quia beneficium ſuum cum altero tenuiore per-
mutat. Penſio clericalis (non tarda) requirit ſtatum
Clericalem.

- 3 Ob cauſam ſpecialem, v. c. ſenium reſignantis ob
compositionem litis, Episcopus penſionem deſi-
gnare poteſt, ſed talis penſio male penſionarii ceſſa-
re debet.

NB. Episcopus reſignanti beneficium in fauorem
alterius perſonæ penſionem deſignare non poteſt
communi iure, cum neque reſignationem talem re-
iicere poſſit, ſed à ſuperioris ſolius voluntate pro-
uenire debet, vt penſio ob iuſtam cauſam puta ſenium
deſignetur.

- 4 Episcopus cum Capitulo ob cauſam neceſſitatis
vel magnæ vtilitatis fructus ex beneficio abundan-
tiore ſubtrahere non prohibentur, & v. c. Eccleſiæ
fabricæ applicare, dummodo ~~die~~ beneficium cui
detractio fit, abundet. Nam *alioquin non deet vni
altare diſcooperire, vt aliud cooperiatur.* ait Abb. in c. pa-
ſtoralis n. 3. de his quæ fiunt prælatis, &c.

Quod ſi ſit beneficium patronatum, conſultum
eſt requirere conſenſum patroni. Quod ſi penſio nõ
ſit moderata patronus poteſt reuocare.

- 5 Episcopus penſionis deſignatione aut fructuum
ſubtractionem facere debet, ante beneficii collatio-
nem, nam ſi faciat eam in ipſa collatione, requiſito
conſenſu beneficiati periculum eſt pactiõis Simo-
niacæ, quando ex tali fructuum ſubtractione vili-
tas aliqua in collatorem directe vel indirecte redun-
dat.

NB. Poſtquam cauſa ſubtractionis fructuum ceſ-
ſat

fauit, iterum beneficia sine diminutione conferri debent.

Pensio non nisi moderata constitui debet, quæ 6
 pleunque est tertia pars fructuum vt tantum ma-
 neat beneficiato, vt honeste statum suum conserua-
 re possit: Alioquin si Parochiæ nimis tenues redditus
 habent, viri docti fugientes labores ad otium & pin-
 gues Canonatus aspirabunt, Ecclesiæ autem ho-
 minibus indoctis committi debebunt non sine po-
 puli spirituali detrimento.

7
 Spectato iure communi pensarius obligatur ad
 subsidium charitativum, & similia onera realia se-
 cundum proportionem reddituum quos accipit, quia
 qui sentit commodum debet & onus sentire. Con-
 suetum tamen ferme est, vt pensiones libere desi-
 gnentur, aded vt totum onus ad titularem siue re-
 ctorem beneficii pertineat.

TRACTATUS TERTIVS.

De iuramentis & periurio.

CAP. I.

De notione & definitione iuramenti.

Iuramentum (dictum à Iure, quia quod cum iura-
 mento asseritur aut promittitur instar firmissimi
 iuris seu decreti haberi debet,) est inuocatio diuini
 nominis in testimonium alicuius rei.

NB. Finis iuramenti est confirmatio rei dubiæ iu-
 xa Hebr. 6. Omnis controuersiæ finis ad confirma-
 tionem est iuramentū, cum enim particularia facta

Aaa

& pro-